

Materská škola, Školská 12, Čaňa

Plán uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie

Obdobie: školský rok 2025/2026

Obsah:

I. Identifikácia a analýza aktuálneho stavu

II. Ciele a vízia plánu

III. Kroky na zlepšenie aktuálnej situácie

IV. Podpora a spolupráca

V. Záverečné ustanovenia

VI. Použité zdroje

Prílohy

I. Identifikácia a analýza aktuálneho stavu

Materská škola má upravený školský poriadok, v ktorom má zapracované Štandardy dodržiavania segregácie vo výchove a vzdelávaní. Tieto štandardy sa musia dodržiavať a uplatňovať. Môžu sa však aj vyskytnúť aj rizikové situácie, ktoré je potrebné podchytiť. Na základe sebahodnotenia cez kontrolu dodržiavania Štandardov určíme tie, v ktorých je možné identifikovať nedostatky. Všetky deti školy majú stanovené rovnaké vzdelávacie štandardy, na základe ktorých pedagogickí zamestnanci školy vytvárajú učebné osnovy školského vzdelávacieho programu. Úpravy je možné realizovať len u tých detí, ktorým to určuje individuálny vzdelávací program, individuálny vzdelávací plán alebo poskytnuté podporné opatrenia. Škola využíva potrebné a dostupné inkluzívne podporné opatrenia na podporu sociálneho začlenenia detí a vytváranie pozitívnej podporujúcej sociálnej klímy v škole, ktorá prispieva k destigmatizácii a odstraňovaniu stereotypov a predsudkov. Materská škola kladie dôraz na vytváranie bezpečného, rovnakého a rešpektujúceho prostredia pre všetky deti bez rozdielu etnického, jazykového, náboženského či sociálneho zázemia. Opatrenia proti segregácii sú premietnuté nielen do školského poriadku, ale aj do každodennej práce školy, pričom sa dôsledne rešpektujú princípy rovnakého zaobchádzania k všetkým deťom navštevujúcim materskú školu. V pedagogickej činnosti a organizácii školy je uplatňovaný prístup „všetci spolu“. Deti zo sociálne znevýhodneného prostredia a z marginalizovaných rómskych komunít sú plnohodnotnou súčasťou kolektívu a sú zapájané rovnako do všetkých aktivít školy. Škola využíva ľudský, empatický prístup ku všetkým deťom bez rozdielu. Učitelia aktívne vytvárajú vzťah s každým dieťaťom i jeho zákonným zástupcom. Osobitnú pozornosť venujeme novoprijatým deťom, ktoré prichádzajú do materskej školy prvýkrát, aby sme im uľahčili ich adaptáciu na materskú školu.

Pre identifikáciu a analýzu aktuálneho stavu sme využili nástroj s názvom „Na ceste k desegregácii a inkluzívnemu modelu školy“. Pozostáva z overených krokov organizácií, ktoré venujú pozornosť budovaniu inkluzívneho prostredia na Slovensku a v Českej republike.

V rámci sebahodnotenia školy sme sa kriticky pozreli na systém práce s deťmi a na princípy inkluzívneho vzdelávania. Reflektovali sme súčasný stav, jeho silné a slabé stránky. Pýtali sme sa na názor spolupracovníkov, rodičov a ďalších odborníkov spolupracujúcich so školou. Z analýzy vyplynuli tieto zistenia:

Silné stránky:

- pedagogickí zamestnanci školy sú informovaní o význame a hodnotách inklúzie školy,
- pedagogickí zamestnanci navzájom spolupracujú, zapájajú sa vzhľadom na svoje záujmy do spoločenských aktivít,
- škola pozná a využíva odborné znalosti zamestnancov,
- pedagogickí zamestnanci majú v rámci vzdelávania zaradené témy zamerané na metódy inkluzívneho vzdelávania,
- novým zamestnancom je poskytovaná podpora,

- škola vytvára podmienky pre účasť na pracovných stretnutiach a poradách zamestnancov za účelom hodnotenia a plánovania aktivít do budúcnosti,
- vzdelávania pedagogických zamestnancov napomáhajú reagovať na rôznorodosť detí,
- škola sa zameriava na rozvoj priateľských väzieb medzi jednotlivcami v škole,
- škola vytvára priateľskú a otvorenú atmosféru v spolupráci s rodičmi,
- pokiaľ sa v škole udeje nejaká zmena, rodičia sú informovaní, cítia sa byť do diania školy zapájaní,
- škola podporuje rôznorodosť v triedach,
- škola je otvorená všetkým deťom a rodinám z miestnych komunít bez ohľadu na ich finančné zázemie, rodinnú situáciu či znalosti,
- škola zabezpečuje aktualizácie vzdelávania pre učiteľov na tému inklúzie,
- profesijný rozvoj pedagogických zamestnancov sa zameriava na inklúziu vo vzdelávaní,
- je zabezpečený dostatok kvalifikovaných zamestnancov pre realizovanie predprimárneho vzdelávania

Slabé stránky:

- nedostatočná spolupráca s niektorými rodičmi detí, ktoré plnia povinné predprimárne vzdelávanie z marginalizovaných skupín (potreba ich motivovať, získať si ich dôveru)

Príležitosti:

- využívanie dostupných metodických materiálov a školení,
- existuje priestor na zlepšenie – využívanie podporných nástrojov a vzdelávaní od NIVAM a iných vzdelávacích inštitúcií,
- spolupráca s inými organizáciami podporujúcimi rozvoj inkluzívnych hodnôt v škole

II. Ciele a vízia plánu

Hlavný cieľ: Zabezpečiť rovnaký prístup k vzdelaniu pre všetky deti bez ohľadu na ich etnický pôvod, sociálny status, zdravotné znevýhodnenie alebo iné faktory. Škola si stanovuje cieľ vytvárať prostredie, v ktorom má každé dieťa rovnaké príležitosti na úspech a kde sa eliminuje akákoľvek forma segregácie. Tento cieľ zahŕňa:

- Implementáciu inkluzívnych vyučovacích metód, ktoré zohľadňujú rôznorodé potreby detí.
- Rovnomerné rozdelenie detí do tried a zabránenie vzniku homogénnych skupín na základe sociálnych a etnických faktorov.
- Posilnenie spolupráce medzi školou, rodičmi a komunitou v prospech inkluzívneho vzdelávania.
- Zavedenie pravidelného monitorovania a hodnotenia úspešnosti opatrení na elimináciu segregácie.
- Vytvorenie bezpečného a rešpektujúceho prostredia, kde každé dieťa cíti akceptáciu a podporu.

Cieľom našej MŠ je, aby boli všetky deti plne začlenené do vzdelávacieho systému, a aby každé dieťa dostalo vzdelávanie v súlade so svojimi individuálnymi vzdelávacími potrebami. Ak chceme zabezpečiť, aby mali všetky deti rovnakú šancu na úspech, musíme posudzovať aj efektívnosť Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní a prispôbiť ich podmienkam našej materskej školy.

Kvalitné inkluzívne vzdelávanie v prípade detí prichádzajúcich z odlišného sociálneho a kultúrneho prostredia by malo byť prispôbené potrebám detí vyplývajúcich z ich postavenia v zmysle rešpektovania výchovno-vzdelávacích potrieb a individuálnych osobitostí / Elokované pracovisko – dodatok ku ŠkVP – posilnenie sebaobslužných činností, hygienických návykov, jazyka a komunikácie, spoločné aktivity/.

Rešpektujeme rôzne vzdelávacie potreby detí, ale s prihliadaním na práva všetkých detí, ktoré navštevujúcich MŠ a to najmä:

- právo na osobitnú starostlivosť – rešpektujeme špecifiká ich osobnosti, podporujeme a usmerňujeme ich spôsoby sebarealizácie a pozitívnym prístupom zvyšujeme ich sebadôveru,
- právo na telesný a duševný rast,
- právo na život a zdravý rozvoj – ochrana zdravia,
- právo na vzdelávanie – každému dieťaťu sa ma dostávať vzdelávanie, ktoré mu zvýši jeho všeobecno – kultúrnu úroveň.

Našou úlohou je zabezpečiť všetkým deťom právo na plnohodnotné a kvalitné vzdelanie.

Stanovené ciele:

- Vzdelávanie pedagogických zamestnancov v oblasti podporných opatrení deťom predškolského veku.
- Práca s rodičmi formou informačnej kampane o výhodách predškolskej prípravy.
- Podpora, porozumenie povinnosti predprimárneho vzdelávania u rómskych rodičov s využitím podporných systémov.
- Aktivity zamerané na prepojenie materskej školy a základnej školy s cieľom znižovania obáv budúcich žiakov a ich rodičov.

Stanovené ciele budeme naplňovať konkrétnymi činnosťami:

- Pedagogickí zamestnanci budú mať absolvované vzdelávanie v oblasti podporných opatrení v snahe prispôbiť vzdelávanie individuálnym potrebám dieťaťa.
- Budeme organizovať otvorené hodiny pre rodičov a deti, ktoré ešte nenavštevujú materskú školu, organizovať a realizovať zoznamovacie aktivity pred nástupom do školy s cieľom informovať rodičov o výhodách predškolskej výchovy.

- Motivovať k pravidelnej dochádzke rómskych detí plniacich povinné predprimárne vzdelávanie, v spolupráci so zriaďovateľom zabezpečiť v prípade potreby aj bezpečné dochádzanie detí do materskej školy.
- Realizovať športové dni materskej školy, deň súrodencov, v rámci ktorého môžu materskú školu navštíviť aj mladší súrodenci – tvorivé dielne, výstavy s cieľom znižovania obáv z predprimárneho vzdelávania.

Krátkodobé ciele (do 6 mesiacov)

- Vytvorenie inkluzívnej stratégie do 6 mesiacov
- Organizovanie prvých školení učiteľov o inkluzívnych metódach
- Vypracovanie smernice proti segregácii
- Uskutočnenie prvých stretnutí s rodičmi o inklúzii

Strednodobé ciele (1 – 2 roky)

- Implementácia mechanizmu spätnej väzby pre rodičov a učiteľov
- Zabezpečenie pravidelného monitorovania a hodnotenia rozdelenia detí do tried
- Získanie podpory od miestnych samospráv a mimovládnych organizácií
- Posilnenie spolupráce so školskými psychológmi a poradenskými centrami

Dlhodobé ciele (3+ roky)

- Trvalé zavedenie inkluzívnych opatrení do školských procesov
- Zmeny v prístupe k hodnoteniu detí s rôznymi potrebami

Uplatňovanie štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní znamená pre organizáciu zavedenie a dodržiavanie pravidiel, princípov a postupov na predchádzanie segregácie, identifikáciu rizika segregácie, či nápravu identifikovaného segregáčného konania. Dokumentmi školy, ktoré majú zakotvenú rovnosť vzdelávania, inkluzívne princípy, zákaz segregácie a diskriminácie, podporné opatrenia sú školský poriadok, školský vzdelávací program, pracovný poriadok, či webová stránka školy. Všetci pedagogickí aj nepedagogickí zamestnanci školy zdieľajú presvedčenie, že je prioritou rozvíjať všetky deti, bez ohľadu na ich individuálne predpoklady, sociálny a etnický pôvod, či kultúru. Celý kolektív pracuje komplementárne, odovzdáva si navzájom skúsenosti a informácie o deťoch a ich špecifikách, ktoré je potrebné zohľadňovať. Organizácia za týmto účelom spolupracuje s viacerými inštitúciami, ktoré sú uvedené v bode IV. Podpora a spolupráca.

Víziou školy je zabezpečiť rovný prístup k vzdelávaniu pre všetkých bez akejkoľvek formy segregácie.

Hlavným cieľom je udržiavať, vytvárať a neustále zlepšovať priaznivé podmienky na vzdelávanie, osobnostný a sociálny rast detí s cieľom ich sociálnej inklúzie a osobnostnej integrity.

Inkluzívnejšie prostredie chceme dosahovať poskytovaním podporných opatrení deťom v súlade s princípmi inkluzívnej výchovy a vzdelávania, využívaním podporných opatrení ako nástroja sociálnej inklúzie detí, spoluprácou s rodičmi a s organizáciami podporujúcimi rozvoj inkluzívnych hodnôt v škole.

III. Kroky na zlepšenie aktuálnej situácie

Stratégia	Vytvorenie inkluzívnej stratégie školy	Zavedenie školského plánu na prevenciu segregácie	Štatutár	Priebežne, začiatok v šk. roku 2025/2026
Vzdelávanie	Zabezpečenie pravidelného vzdelávania zamestnancov prostredníctvom odborných podkladov, otestovanie znalostí zamestnancov	Pravidelné školenia na tému inklúzie a antidiskriminácie	Zástupca riaditeľa	Priebežne 1 - krát ročne, začiatok v 1. polroku šk. roku 2025/2026
Spolupráca s rodičmi	Spoločné rekreačné, športové a kultúrne podujatia	Spoločné akcie, tvorivé dielne, rodičovské kluby, podpora dôvery	Pedagogický zbor	Priebežne počas roka
Materiály	Zvyšovanie povedomia u zamestnancov, detí a rodičov	Poskytovanie odborných materiálov zamestnancov, rodičom	Triedni učitelia	Priebežne 1 - krát ročne, začiatok v 1. polroku šk. roku 2025/2026
Sociálna desegregácia	Zavedenie inkluzívnych tímov	asistent učiteľa, spolupráca s CPP, spolupráca so spoločnosťou osobnyudaj.sk, s.r.o.	Riaditeľka	1.polrok 2025/2026
Monitorovanie	Monitorovanie rozdelenia detí do tried	Zabezpečenie rovnomerného rozdelenia detí bez diskriminácie	Zástupca riaditeľa	Priebežne, začiatok v šk. roku 2025/2026
Spätná väzba	Vytvorenie mechanizmu spätnej väzby	Zavedenie anonymného hlásenia segregácie	Vedenie	Vždy pri ukončení prvého polroka a pri ukončení druhého polroka

IV. Podpora a spolupráca

Identifikácia partnerov, ktorí môžu škole pomôcť (napr. NIVAM, neziskové organizácie,) a zapojenie rodičov a komunity (napr. informačné stretnutia).

Identifikácia partnerov:

- **NIVAM** – metodická podpora pri zavádzaní inkluzívnych prístupov, odborné vzdelávania
- **Zriad'ovateľ** – zabezpečenie personálnych a finančných podmienok pre inkluzívne opatrenia
- **Centrum poradenstva a prevencie** - diagnostika a podpora rozvoja detí
- **ÚPSVaR** - v oblasti podpory rodín a detí
- **spoločnosť osobnyudaj.sk, s.r.o.** – zabezpečenie školení pre zamestnancov, zabezpečenia poradenstva a vypracovanie podporných materiálov
- **Zapojenie rodičov a komunity**
- **Pravidelné celoškolské aktivity** a v prípade potreby individuálne stretnutia s rodičmi
- **Vzdelávacie aktivity školy pre rodičov**
- **Podporné aktivity pre školu** v spolupráci s rodičmi a komunitou.
Aktívne zapájanie sa do komunitných akcií.

V. Záverečné ustanovenia

1. Plán uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní je súčasťou systému vnútorného riadenia a podlieha aktualizácii podľa potrieb a zmien. Zmeny sa vykonávajú vydaním dodatku.
2. Plán uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní je záväzný pre všetkých zamestnancov Materskej školy, Školská 12, Čaňa.
3. Zmeny, doplnky a dodatky k Plánu uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní vydá v prípade potreby riaditeľka školy.
4. Za plnenie povinností vyplývajúcich z Plánu uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní zodpovedajú vedúci zamestnanci.
5. Tento dokument nadobúda účinnosť 01.10.2025.

V Čani 30.09.2025

Silvia Jesenská
Riaditeľka školy

VI. Použité zdroje:

Užitočné odkazy na odborné materiály pre školy a zriaďovateľov k desegregácii -

<https://www.minedu.sk/odborne-materialy-pre-skoly-az-riadovatelov-k-desegregacii/> Nižšie uvedené metodické materiály môžu pri aktívnej činnosti školy, školského zariadenia a jeho zriaďovateľa prispieť k prevencii a odbúraní segregovaného vzdelávania a k zabezpečeniu rovnakého prístupu k vzdelávaniu.

Metodické a strategické materiály MŠVVaM SR a jeho priamo riadených organizácií:

- Metodická príručka desegregácie - 2. aktualizované vydanie platné od 1.1.2025 (MŠVVaM SR, 2024)
- Metodická príručka desegregácie - 2. aktualizované vydanie v maďarskom jazyku (MŠVVaM SR, 2024)
- Spolu v jednej lavici (MŠVVaŠ SR, 2022)
- Metodika podporujúca inkluzívne vzdelávanie v školách (ŠPÚ, 2015)
- Multikultúrna výchova v predprimárnom vzdelávaní (MPC, 2014)
- Učíme sa žiť v pestrom svete (MPC, 2008)
- Referenčný rámec kompetencií pre demokratickú kultúru (ŠPÚ)
- Vzdelávacie a metodologický portál: Spolu • Together • Jekhetane (ŠPÚ) • Internetový portál: Vzdelávanie 21. storočia (NIVaM)

Inšpiratívne materiály na podporu tolerancie, inklúzie a rozmanitosti

- Sprievodca wellbeingom v školskom prostredí (ŠŠI, 2023)
- Index inklúzie (NDS, 2019)
- Mýty a fakty o Rómoch (Človek v ohrození, 2018)
- Referenčný rámec kompetencií pre demokratickú kultúru (Rada Európy, 2018)
- Metodický výklad pre efektívne uplatňovanie princípov desegregácie, degetoizácie a destigmatizácie (3D) (ÚSVRK, 2018)
- Desegregace.cz (PAQ Research)
- Príručky: Školy, ktoré menia svet (IPAO, 2017 – 2023)
- Fighting school segregation in Europe through inclusive education (Council of Europe, 2017)
- My s nimi a oni s nami (Človek v ohrození, 2015)
- Chance for Children Foundation: Manuál boje proti segregaci romských dětí v předškolním a základním vzdělávání (Nadace Šance Detem, 2013)
- Segregácia alebo inklúzia Rómov vo vzdelávaní: Voľba pre školy? (OSF, 2012)
- Výchova k tolerancii hrou (PDCS, 2007)

PRÍLOHY:

Príloha č. 1: Oboznámenie s obsahom plánu uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní

Svojim podpisom potvrdzujem, že som sa oboznámil/a s Plánom uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní účinným odo dňa 01.10.2025 a zaväzujem sa k jeho dodržiavaniu.

[illegible]